

Somerolaiset sianlihantuottajat Juha ja Riitta Tiira: Tuonneilla ei saa vaarantaa sikojen hyvää terveyttä

Pirjo Joensuu, Maaseudun Tulevaisuus

Somerolaiset sianlihantuottajat Juha ja Riitta Tiira ovat kauhuissaan LSO Foodsin ja A-Tuottajien omistaman sianjalostusyhtiön Finnpigin suunnitelmasta tuoda Tanskasta yorkshirerodun sika-ainesta Suomeen. Sillä tavalla vaarannettaisiin koko suomalaisen sianlihantuotannon tulevaisuus.

Somerniemellä 150 emakon yhdistelmäsikalaä pitävät **Juha ja Riitta Tiira** eivät voi uskoa todeksi, että tuottajien omistamat teurastamot lähtisivät vaarantamaan koko suomalaisen sikatalouden kilpailukyvyä erittäin riskialttiilla tuonnilla. Näin ei saa tapahtua missään tapauksessa.

"Jos Suomeen tulee se nelikirjaiminen virustauti Tanskasta, me menetetään kaikki", Juha Tiira sanoo. Hän on keskustellut Tanskassa esiintyvistä PRRS-taudista ja tuonnin aiheuttamasta tautiriskistä perniöläisen Ahlqvistin jalostussikalalan kanssa, joka toimittaa Tiiralle kaikki sikalassa tarvittavat hybridiensikot. Ensikot ovat yorkshiren ja maatiaisen risteytyksiä.

Tiiran mielestä Finnpigillä ei ole mitään syytä tuoda Tanskasta yorkshirerotua, kun meillä on Suomessa yhtä hyvää tai parempaa jorkkiainesta itsellä. Lisäksi suomalainen maatiaisen on tuotanto-ominaisuuksiltaan huippuluokkaa. Isäntä on hyvin tyytyväinen Ahlqvistilta tuotuihin risteytysensikoihin. Ne ovat hyvärakenteisia ja tekevät isoja ja tasakokoisia pahnueita, jotka kasvavat hyvin.

Lihaporsaat kolmiroturisteytyksiä

Lihaporsaiden isinä Tiiralla käytetään norjalaisia durocin ja maatiaisen risteytyskarjuja, joten syntyvät lihaporsaat ovat kolmen rodun risteytyksiä. Niiden perimässä on neljännes ruskeata duroc-karjua.

Durocin jättämä väri näkyy vain muutamissa syntyvissä porsaissa vaaleanruskeana häivähdyksenä tai mustina pilkkuina, koska valkoinen väri on hallitseva ominaisuus.

Norjan tuonnit eivät kiihdytä isäntäväkeä, koska siellä eläintautitilanne on yhtä hyvä kuin Suomessa.

Kolme neljäsosaa tiineytyksistä tehdään keinosiementämällä. Sitä varten Jalostuspalvelusta tilataan duroc x

maatiaiskarjujen seossiementä. Loput emakot astuu tilan oma durocin ja maatiaisen risteytyskarju, joka on ostettu Mikkolan jalostussikalasta Pöytyältä.

Tiirroilla on tavallisesti kaksi risteytyskarjua, mutta nyt toinen meni teuraaksi, ennen kuin Mikkolasta saatiin uusi risteytyskarju tilalle.

"LSO vaatii, että lihasioista täytyy olla vähintään 80 prosenttia kolmiroturisteytyksiä, jotta niistä saa lisähintaa", Tiirat kertovat. Lisähinta oli syy siihen, että he tekivät sopimuksen kolmirotuohjelmaan siirtymisestä muutama vuosi sitten.

Aiemmin tilalla kasvatettavat lihasiat olivat maatiaisen ja yorkshiren risteytyksiä. Nytkin kolmirotuporsaiden ohella tuotetaan sopimuksen sallima määrä lihasikoja, jotka ovat yorkshiren ja maatiaisen risteytyksiä, koska sikalassa on vanhaa perua puhtaita yorkshire-emakoita.

Miksi ei voida tehdä yhteistyötä?

Juha ja Riitta Tiira eivät voi ymmärtää, minkä vuoksi Finnpig ja keinosiemennysjalostus ovat ajautuneet tilanteeseen, jossa koko sikakenttä on jakaantumassa kahteen leiriin ja Finnpig puuhaa omaa karjuasemaa.

"Miksi teurastamot, keinosiemennysosuskunnat ja sianjalostajat eivät voi tehdä yhdessä jalostustyötä suomalaisen sikaketjun parhaaksi", Tiirat ihmettelevät. Heidän mielestään vieläkin ei ole liian myöhäistä pistää hynttyitä yhteen.

"Me sen uuden karjuaseman viime kädessä kuitenkin maksamme. Jo nyt suomalaiset tuottajat saavat huonointa hintaa sianlihasta Euroopassa", Juha Tiira toteaa. Hänen mielestään sikaketju ei kestä enää lisää kustannuksia.

"Työn laatuun ja määrään nähden tuntipalkka on nyt aivan onneton", emäntä lisää. Isäntää ja emäntää harmittaa, että tiukoissa sopimuksissa on maininta vain muutamien senttien lisistä, mutta perushinta on avoin.

Muuten Tiirat ovat tyytyväisiä LSO Foodsin toimintaan. Teuraat on aina haettu silloin, kun on luvattu.

Tiirat eivät usko, että hajaannus johtaisi siihen, että Suomesta loppuisi oma sianjalostus ja tulevaisuudessa oltaisiin vain tuontiaineksen varassa. Siihen ei ole mitään syytä, kun kotimaiset, valkeat rodut on todettu huippuhyviksi myös kansainvälisissä vertailukokeissa.

Isäntäväki on kuitenkin mieltynyt kolmirotuporsaisiin. Sianjalostuksen tulee heidän mielestään jatkossa pitää huolta siitä, että kasvattajilla on käytössä kaikissa suhteissa parasta mahdollista sika-ainesta.

Kuvat: Kari Salonen

Tiiran yhdistelmäsiikalassa Somerolla jokaisella emakolla on oma pahvinen kortti, joka kulkee aina sen mukana. Riitta ja Juha Tiira seuraavat emakoiden yksilötuloksia korttien avulla. Koko sikalan porsastuotosta ei ole laskettu.

Kolmirotuporsaat vankkoja

Riitta ja Juha Tiira ovat erittäin tyytyväisiä kolmirotuporsaisiin. Ne ovat syntymästään asti terhakoita, vankkajalkaisia ja nopeakasvuisia. Kaikki porsimiset valvotaan ja pahnueet tasataan tarvittaessa.

"Pahnueet ovat selvästi elävämpiä kuin aiemmin Jalostuspalvelun seossiemenellä saadut porsaat", porsitus- ja vierotusosastoista vastaava Riitta vertaa. Hän kirjaa emakoiden ja niiden porsaiden tiedot emakon karsinan seinään kiinnitettyyn pahvitauluun, joka kulkee emakon mukana. Taulut pidetään tallessa, mutta niistä ei ole tehty yhteenvetoja, joten tiedot koko sikalan porsastuotannosta puuttuvat.

Emäntä kertoo teurastililysten perusteella, että teurastamoon asti päätyy noin 18 lihasikaa emakkoa kohti vuodessa. Viime vuonna teuraaksi meni yhteensä 2 700 lihasikaa.

Juha Tiira on tyytymätön suomalaisten saamaan sianlihan huonoon tuottajahintaan.

Riitta Tiira on tyytyväinen kolmirotuporsaiden elävyyteen ja kasvuun.

Tiirojen mukaan kolmirotuporsaat kasvavat paremmin kuin kaksirotoporsaat. Rehunkulutuksesta ei ole tarkkoja tietoja. Ensimmäisissä erissä kolmirotuporsaiden lihaprosentti oli hiukan alempi kuin kaksirotoporsaiden.

"Mutta kun possuille ruvettiin antamaan enemmän rehua, prosentti on noussut 60 prosentin tuntumaan", isäntä kertoo. Porsaat saavat viikon ikäisestä rehua lattialle ja automaattiin. Ne vieroitetaan neljän viikon iässä ja siitä kymmenen päivän päästä vieroitusosastolla siirrytään vapaaseen ruokintaan. Emakoilla ja lihasikalassa on liemiruokinta, jossa käytetään oman viljan lisäksi ostotiivistettä.

Kaikkissa osastoissa on puoliritilät ja lietelanta. Joutilaat emakot ovat 8 emakon ryhmissä ja niillä on kippihäkit. Porsaat ja lihasiat saavat karsinoinhin virikkeeksi kuivaa heinää. Tilalla on viime keväästä alkaen ollut apuna ukrainalainen 26-vuotias nuorukainen **Semen Shvydkyy**, joka oli aiemmin puolitoista vuotta töissä tanskalaisessa sikalassa.